

Vårby-Fittja Hembygdsförening

c/o Olle Magnusson
Floravägen 6
141 40 Huddinge
olle@ollemagnusson.se
Tel. 070-320 68 92

PlusGiro 73 43 23-9

www.hembygd.se/varby-fittja
Följ oss också på Facebook

Redaktion för Brovakten
Agnes Le Fevre
Olle Magnusson

HAGALUNDS TVÄTTERIMUSEUM

Masmovägen 20-22 i Vårby
T-bana Masmo (röd linje)
Buss 740 / 172 / 865 till Masmo
Buss 707 till Botkyrkavägen
Promenad 300 meter under Botkyrkaleden till Albysjöns strand.

Föreståndare: Olle Magnusson
070-320 68 92
olle@ollemagnusson.se
www.tvatterimuseet.se

Entré 40 kr kontant/swish

Medlemmar VFhbf samt Barn/Ungdom t.o.m. 15 år gratis

Kaffeservering i tvättarbostaden vanligen 11.30 till 14.30 eller 16.00

Brovakten

September 2020

Medlemsblad nr 3/20
för Vårby-Fittja Hembygdsförening

Innehåll

Ordförandebrevet	3
Programblad 2020	4
Konstbyken 2006-2019	6
Eken, Holmen, Hallunda och Tvärförbindelsen	16
Styrelse mm	18

Omslaget: **Hagstaeken i Glömsta.** Huddinges äldsta träd. Ca 500 år.
Fridlyst naturminne som Länsstyrelsen o. Trafikverket vill fälla.
Beslutet är överklagat. Foto: Olle Magnusson

Medlemsavgift år 2020

PlusGiro 73 43 23-9

Kom ihåg att ange avsändare

Om du har odlingslott vid Hagalund:
Betala din odlingslott **100 kr** samtidigt som medlemsavgiften före 1 maj

Medlemsavgift	150 kr
Familjemedlemskap	200 kr
Med. avg. föreningar o. organisationer	300 kr
Bidrag till föreningen	... kr
Bidrag till Korpa-Maja stipendium	... kr
Övrigt	... kr

Ett klätterträd till varje barn !

En reklamslogan för norra Botkyrka vi minns från 1970-talet.

Och som vi nu fått anledning att påminna om i detta yttrande över de aktuella exploateringsplanerna vid Hallunda gård.

Vår förening, Vårby-Fittja hembygdsförening, har mycket sent i planprocessen, av boende i området, blivit informerade om de planerade hårdföra ingreppen i kulturmiljön kring Hallunda Gård. Och vi avråder på det bestämdaste att genomföra dessa planer.

Miljonprogramsexploateringen på 1960/70-talet innebar stora och oåterkalleliga ingrepp i många av de kulturhistoriska miljöerna i Norra Botkyrka. Vissa kulturmiljöer, av extra stort kulturhistoriskt värde, undantogs dock från alltför närgången exploatering, som t.ex. Hallunda gård.

Det var undantag, som var en del av en helhet, som också innehöll mycket hårdexploaterade områden. Man skulle kunna säga att de utgjorde alibi för hårdexploateringen. I reklamen för stadsprojektet proklamerades det: "I norra Botkyrka bygger vi en stad där varje barn får ett eget klätterträd". I Fittja där de nyinflyttade barnen verkligen hade ett klätterträd, där fällde man det stora trädet och drog fram Botkyrkaleden!

Exploateringen av Hallunda gård kan därför, över tid, också sägas vara en typisk botkyrkahistoria. Man säger en sak, men gör något annat. Man säger sig "*värna den värdefulla kultur- och naturmiljön kring Hallunda gård*". Men det som styr är privata vinstintressen. Man säger sig slå vakt om arvet efter Sankt Botvid, men man gömmer hans pilgrimskyrka bakom berg av sprängsten. Inte så lagom!

Den nu aktuella trenden att hårdexploatera Botkyrkas kulturhistoriska arv och minnen går i takt med kommunens växande sociala problem. Att fundera över detta sammanhang borde bli en intressant uppgift för Botkyrkas politiker.

//Olle Magnusson ordf. för Vårby-Fittja hembygdsförening 16/8 2020

Programblad 2020

RÖTT är inställt pga Coronapandemin

- Söndag 13 sept** *Konstbyken/Kulturarvsdagen*
Tema: « Sorterat »
Öppet 12-16. Servering från 11.30
12 konstnärer ställer ut i trädgården
Gästkonstnär Annika Skjutar
12 o. 14 Visning av tvätterimuseet
13:00 « Sorterat » Musikprogram med Eva PM o. Nora Roll
www.tvatterimuseet.se / ansv. Olle M
- Söndag 20 sept** *Musik Café*
Musikprogram.
Fika till självkostnadspris
Tvättarbostaden Hagalund, Masmovägen 20-22
13:30 / ansv. Ronny L
- Söndag 4 oktober** *Höstbyk*
Öppet 12-14 Masmovägen 20-22
12:15 Visning av Tvätterimuseet
Servering i Tvättarbostaden - från 11.30
www.tvatterimuseet.se / ansv. Olle M
- Lördag 10 oktober** *Vårdkasen*
18:00 på Korpberget i Vårby
Utdelning av 2020 års Korpa Maja-stipendier.
Musik av Maria Hedsten och Torbjörn Bellind.
OBS! På grund av Coronapandemins restriktioner kommer endast ett fåtal särskilt inbjudna gäster att befinna sig på plats. Tändningen av vårdkasen ska istället direktsändas digitalt på sociala medier.
Ett samarrangemang mellan bostadsbolaget Balder och Vårby-Fittja hembygdsförening.
Kontaktperson: Björn Öijer
bjorn.oijer@hotmail.com, 076-1397633.

- Söndag 18 oktober** *Musik Café*
Musikprogram
Fika till självkostnadspris
Tvättarbostaden Hagalund, Masmovägen 20-22
13:30 / ansv. Ronny L
- Lördag 24 oktober** *Höstens städdag i trädgården*
Hagalunds trädgård 10.00
Alla är välkomna, lottinnehavare skall komma!
Arbetsdagen avslutas med gemensam måltid
- Torsdag 12 nov** *Vardagsbyken*
Vardagsbyk kl.13.00 Masmovägen 20-22
med visning av Tvätterimuseet
Servering i Tvättarbostaden
www.tvatterimuseet.se / ansv. Olle M
- Söndag 15 nov** *Musik Café*
Musikprogram
Fika till självkostnadspris
Tvättarbostaden Hagalund, Masmovägen 20-22
13:30 / ansv. Ronny L

Studiegrupper

Gitarrgrupp: Tisdagar 13:00 - 14:45
Tvättarbostaden Hagalund Masmovägen 20-22
Kontakta Ronny Lindgren 070-307 99 22, jelonsong@gmail.com

Knyppling: Knyppelgruppen **Wardbypinnarna** har flyttat till Hyresgästföreningens lokal MURKLAN i Ormen Långe, Solhagavägen 18/19, ingång från gården. Måndagar kl 13 till 17.
För mer information ring Helene Müller 070-660 43 34.

Konstbyken 2006 - 2019

1. "Antik Tvätt" Tor Karlberg 2008.
Konstbyken i Fullersta Bio
Konsthall 2013
2. Cecilia Edström vid fiolen. 2012
3. "Hej, jag heter Renate" Viveka
Gross 2019
- 4/5. Eva Perbrand Magnusson och
Nora Roll med sång och musik 2018

2006: Ren Konst? 2007: Ostruket
2008: Smutsat 2009: Färgat
2010: Glättat 2011: Märkbart
2012: Tvättakta 2013: Kokhett
2014: Segslitet 2015: Stänk
2016: Hjärttvätt 2017: Handtvätt
2018: Penningtvätt 2019: Renlefnad

Mer bilder: www.tvatterimuseet.se

Sedan 2006 har vi varje år den andra helgen i september genomfört Konstbyken vid Tvätterimuseet, med olika tvätt-teman. I år gör vi en paus pga Coronan. Här en serie bilder genom åren. Foto: Olle Magnusson

1. "Broderi" Anna Tegeström Wolgers 2009
2. "Vågor av livet" Edmon Khalil 2017
3. "Kråkdans" Birgitta Wennerling 2008
4. "Angereds Kemptvätt" Josef Bull 2008
5. "Varannan damernas" Karna Täfte 2010
6. "Glättat" Lena Fredholm 2010

1. "Renlefnad" Åsa Byred 2019
2. "Penningtvätt" Ulla Wennberg 2018
3. "Flykten" Olle Magnusson 2008

1. "Grekisk filosofi" Nicos Terzis 2016.
2. Eva Perbrand Magnusson, Agneta Hellström och Harald Pettersson i "Märkbart" program 2011
3. "Svarta kontakter" P-O Söderlund 2018

1. Jeanette Lindström visar knypplingens hemligheter 2012
2. Viktor Friberg som vedgubbe 2012

1. "Hell Hot Lovely" Margon Lindberg 2013
2. "Efteråt" Elin Magnusson 2012

1. "Kokhett" Mischa Björkroos 2013
2. "Egen härd är guld värd" Petter Hellsing 2007

1. "Handtvätt" Roswitha Jonsson 2017
2. "Clerin bleker - Reklamplats" Kent Andersson 2018
3. "Ärkeängeln Mikael och ormen" Annika Heed 2019

Eken, Holmen, Hallunda och Tvärförbindelsen

Sedan senaste numret av Brovakten från i våras har ett antal lokala frågor pockat på föreningens uppmärksamhet.

Hagsta-eken (se bild på omslaget) Fridlyst naturminne utmed Glömstavägen

En artikel i kommundidningen "Vårt Huddinge" uppmärksammade i våras att Trafikverket hos Länsstyrelsen begärt att fridlysningen (1933) av Huddinges äldsta träd (ca 500 år) och ek ska upphävas och att trädet pga trafikfara ska fällas. En som vi fann ganska ogrundad begäran då Trafikverket i sin vägplan för Tvärförbindelse Södertörn planerat in en omläggning av Glömstavägen för att trädet skulle kunna stå kvar. Länsstyrelsens trädexpert hade dessutom presenterat förslag hur eken med uppstagning etc skulle kunna räddas. Därtill får trädet enligt Huddinge kommuns detaljplan för området inte fällas.

Vårby-Fittja Hembygdsförening tog därför initiativ till att tillsammans med Huddinge Naturskyddsförening, Huddinge Hembygdsförening och Backens Fastighetsägarförening överklaga beslutet till Regeringen. Huddinge Kommun lämnade även in en egen överklagan av Länsstyrelsens beslut. Något svar på överklagan har i skrivande stund ännu inte kommit.

Slagsta Holme (tillhörde Fittja gård fram till 1700-talet)

Sedan 1930-talet har Slagsta holme i Mälaren, utanför Slagstabadet i Botkyrka, arrenderats av Westermalms båtklubb som klubbholme. Men för ca 4 år sedan tvingades båtklubben ge upp sitt arrende pga vandalism och ovälkomna påhålsningar. I början av årets sommar observerades att illegal uppankring av allehanda flytetyg riskerade att förvandla Slagsta holme till skeppskyrkogård med illegala bosättningar och verksamheter.

En önskad och olycklig utveckling då Slagsta holme rymmer rika naturvärden

av gammelskog och gamla ängsmarker, liksom kulturminnen från 1900-talets föreningsverksamhet. Botkyrka Kommun har inlett en utredning av ärendet och Vårby-Fittja Hembygdsförening har till kommunen lämnat in förslag att Slagsta holme ska förklaras som naturreservat.

Hallunda Gård

Grannar till Hallunda gård uppmärksammade i augusti föreningen på de exploateringsplaner som presenterats av Botkyrka kommun för kulturmiljön vid och kring Hallunda gård. Föreningen är inte remissinstans för planfrågor i Botkyrka, men lämnade ändå, med kort varsel, in ett yttrande som kan läsas på sid 3 här i Brovakten.

Se planen: <https://www.botkyrka.se/bo--bygga/detaljplaner-och-program/hallunda---norsborg-inkl-eriksberg/hallunda-gard.html>

Tvärförbindelse Södertörn

Från Huddinge kommun har föreningen för yttrande fått ett antal planfrågor i Vårby rörande upphävande av nu gällande kommunala detaljplaner, för att Trafikverket ska kunna gå vidare med planerna på vägbygget Tvärförbindelse Södertörn. Eftersom föreningen är emot utbyggnaden av Tvärförbindelsen enligt nuvarande planer har vi svarat nej till upphävandet av detaljplanerna. När det gäller miljökonsekvenserna tar kommunen inte ansvar för dessa utan hänvisar miljöfrågorna till Trafikverket att lösa. De allvarligaste ingreppen berör natur- och kulturmiljön vid Vårby Källa.

Ur vårt yttrande: **"Gambrinus och Mjödet handlar om stora och förgörande ingrepp i park- och kulturmiljön kring Vårby källa. Planbeskrivningen hänvisar till den Naturvärdesinventering och Kulturmiljöutredning som kommunen nyligen genomfört för planprogram Vårby Udde och skriver att *"flertalet av dessa rödlistade arter och värdefulla träd kommer att gå förlorade när Trafikverket bygger ut Tvärförbindelse Södertörn."* Parkmiljön är i nu gällande detaljplan reglerad med en n-bestämmelse ("Värdefull vegetation skall bevaras") och två nyckelbiotoper är hotade av vägbygget. En sådan värdefull natur-, park- och kulturmiljö måste bevaras. Därför ska detaljplanen inte upphävas!"**

Vi ansvarar för:

Brovakten

Olle Magnusson /styrelsen
Agnes Le Fevre

*Hör av dig om du har något
intressant att publicera i Brovakten!*

Hagalunds Tvätterimuseum

Olle Magnusson /styrelsen

Webbredaktör Facebook & Hemsida

Elin Magnusson /styrelsen

Knyppling Röda Stugan

Jeanette Lindström
073-935 25 29
jlalvan2@gmail.com

Lilla Dalen torpet

Olle Magnusson /styrelsen
Axel Magnusson

Medlemsregister

Tommy Karlsson /styrelsen

Revisorer

Marija Radon /sammankallande
070-772 59 11
marija.radon@karolinska.se
Anneli Ericsson
Rev.suppl: Sven Persson o. Marie Östlund

Spelmansbyken / Musik Café

Ronny Lindgren /styrelsen

Trädgårdsansvarig

Vakant.
Intresserad?
Hör av dig till Olle M!

Valberedning

Björn Öijer /sammankallande
076-139 76 33
Jeanette Nordby Barfod

Vårdkasen

Björn Öijer
bjorn.oijer@hotmail.com

Textil verkstad

Elin Magnusson /styrelsen

Servering Hagalund

Lil Wiberg /styrelsen 072-962 26 01
grrgrrrr13@gmail.com

Nya medlemmar

Renee Fougstedt
Birgit Kristina Lindqvist
Sara & Nikolic Olivera
Lars Yngren
Eva & Tommy Wedberg
Hannele Wickstrand
Berit Forsberg Tripkou & Asha Gomes

Styrelsens medlemmar 2019-2020

Olle Magnusson

t.f. ordförande
Föreståndare för Hagalunds Tvätterimuseum
Stugvärd Hagalund
Stugvärd Lilla Dalen-torpet
tillsammans med Axel Magnusson
Brovakten/redaktör
Floravägen 6
141 40 Huddinge
Mob: 070-320 68 92
olle@ollemagnusson.se
www.ollemagnusson.se
www.tvatterimuseet.se

Anneli Lindgren

Vice ordförande
Myrstuguvägen 45
143 32 Vårby
Hem: 08-711 57 68
Mob: 070-350 52 43
annelisen.lindgren@gmail.com

Charlotte Rundelius

Sekreterare, Klipparkivarie
Torpa Ängsväg 6C
61991 Trosa
Mob: 070-328 45 09
charlotte.rundelius@bredband.net

Tommy Karlsson

Kassör
Örbrinken 6
143 32 Vårby
Hem: 08-94 80 29
Mob : 072-313 40 19
karlssontommy3@gmail.com

Maria Hedsten

Musiker, vid Vårdkase m.m.
Myrstuguvägen 29
143 32 Vårby
Mob: 073-563 39 27
maria.hedsten@gmail.com

Ronny Lindgren

Ansvarig för Spelmansbyk och Musik Café
Myrstuguvägen 45
143 32 Vårby
Hem: 08-711 57 68
Mob: 070-307 99 22
jelonsong@gmail.com

Elin Magnusson

Tvätterska
Textil verkstad
Webbmaster Facebook/Hemsida
Gillerbacken 15
124 64 Bandhagen
Mob: 073-044 95 42
hep21ba@hotmail.com

Ilkka Ruohonen

Ledamot
Bodalsvägen 14
18136 Lidingö
Mob: 070-767 59 33
stilpix@gmail.com

Lil Wiberg

Serveringsansvarig Hagalund
Orionvägen 6
14144 Huddinge
Mob: 072-962 26 01
grrgrrrr13@gmail.com